№ 234. Łódź. Niedziela 27 Sierpnia 1922 r. Cena 50 mk. [Na prowincji 55] Należytość pocztowa opłacona ryczałt. Rok III.

PRACA

Pismo poświęcone sprawie robotników i inteligencji pracującej

Cena prenumeraty: Miesięcznie Mk. 850, na prowincji „ 1000, Zagranicą „ 2000. Za odnoszenie dolicza się miesięcznie 50 Mk.

Każda nowa podwyżka obowiązuje już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.

Administracja otwarta od g. 9 rano do 7 wieczorem.

Redaktor przyjmuje we wtorki i piątki od 6 — 7 wieczorem.

Sekretarjat Redakcji otwarty dla publiczności od 6—8 wiecz. codziennie.

Rękopisów nienadających się do druku Redakcja nie zwraca.

Artykuły bez oznaczenia honorarjum uważane są za bezpłatne.

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem mk. 150 — w tekście mk. 200,—reklamy mk. 100,—, nekrologi mk. 80—, komunikaty mk. 90, zwyczajne mk. 50 za wiersz nomparelowy jednołamowy.

Ogłoszenia drobne 15 mk. za wyraz, dla poszukujących pracy oraz zagubione dokumenty mk. 10. Ogłoszenia zamiejscowe o 50 proc. drożej. — Zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia nadsyłane po g. 6 wiecz. 50 proc. drożej.

Redakcja i administracja Przejazd № 8. TELEFON № 32. Konto czekowe P. K. O. 60.114

— Prenumeratę i ogłoszenia dla pisma „Praca" przyjmuje Biuro pism A. Zatorski, w Pabjanicach, Zamkowa Nr. 15. — —

Najpotężniejszą bronią reakcji w walce wyborczej będzie liczna i dobrze zaopatrzona w środki materjalne prasa. Prawica nie szczędzi wysiłków, by opanować jak największą ilość pism i dzienników, by sączącą z ich szpalt trucizną wyborczą znieprawiać dusze i dezorjentować umysły szerokich mas obywateli.

Robotniku i inteligencie polski! Jeśli życzysz Polsce i sobie twego zwycięstwa na wyborach, jeśli chcesz, by Ojczyzna twoja szła w przyszłość drogą demokracji, postępu i sprawiedliwości, jeśli pragniesz, aby zaświtały ci wreszcie zorze pomyślniejszych doli,—nie skąp datków i ofiar na uczciwą, niezależną, nieprzedajną prasę narodowo-robotniczą! Jednaj pismu, tobie służącemu, jakiem jest „Praca", nowych czytelników i sympatyków w kole twych znajomych! Staraj się, by zdrowa idea ruchu narodowo-robotniczego docierała do najdalszych zakątków!

Niech szerokim strumieniem popłyną ofiary na fundusz prasy robotniczej, a wówczas proletarjat polski z dumą spożywać będzie owoce wyborczego zwycięstwa!

Organ „Bundu" podaje, że blok już zgadza się dać ludowcom żydowskim 5 mandatów. Związkowi kupców żyd. blok ofiaruje mandat do Sejmu dla p. Wiślickiego i do senatu dla p. Truskera. Do bloku nadeszły listy, że ukraińcy z bloku reprezentują tylko kilku inteligentów z miast, a masa włościjańska ich nie uznaje.

Od żydów nadszedł protest, że śród ukraińców, którzy zawarli blok, znajduje się jeden z petlurowców, który ma „ręce powalane krwią żydowską". Ludowcy żydowscy domagają się zbadania tej sprawy. Chcą oni też przystąpić do lewicowego bloku socjalistycznego mniejszości narodowych.

Przeciw nadużywaniu Jasnej Góry na agitację wyborczą.

(Od własnego koresp.)

WARSZAWA, 26.—W częstochowie **na powiatowym zjeździe delegatów „Wyzwolenia" zażądano od powiatowego zarządu „Wyzwolenia", aby wystarał się u p. starosty o zakaz urządzania wieców przedwyborczych pod Jasną Górą ze względu na roznamiętnienie wyborcze, które wywołać mogłoby gorszące zajścia w tem miejscu.**

Zwołanie Sejmu.

(Od własnego koresp.)

WARSZAWA, 26.—**Plenarne posiedzenie Sejmu zostanie zwołane na dzień 14 września po południu.**

Na porządku dziennym będą sprawy techniczne i pierwsze czytanie ustawy o samorządzie wojewódzkim Małopolski Wschodniej, oraz ustaw podatkowych.

Od 15 do 18 września będą obradowały komisje: konstytucyjna i skarbowo-budżetowa, a w dniu 19 odbędzie się znowu plenarne posiedzenie Sejmu.

Sejm potrwa prawdopodobnie do 23 września.

WARSZAWA, 26 (AW) **W związku z sesją sejmową, mającą się rozpocząć w końcu września, prezydent ministrów Nowak odbył wczoraj konferencję z posłami Federowiczem i Rossetem, a dziś rano z Marszałkiem Trąmpczyńskim.**

Sesja wrześniowa Sejmu dla spraw Skarbowych.

WARSZAWA, 26. Prace nad ułożeniem budżetu w poszczególnych ministerjach znajdują się w pełnym biegu. Jednakże prawdopodobnie nie zostaną one całkowicie ukończone w oznaczonym terminie, t. j. dnia 1 września. W każdym razie zwłoka będzie najwyżej kilkudniowa i zgodnie z przepisami konstytucji minister skarbu przedstawi budżet nowemu Sejmowi na sesji esiennej.

Biorąc pod uwagę obecny stan finansowy kraju, głównie zaś wzrost drożyzny i stan kursów walut obcych, należy oczekiwać, że uregulowanie naszych stosunków finansowych nie nastąpi tak rychło. Z tych to względów budżet obecny nie będzie zbyt pomyślny. Okazuje się to już obecnie, gdyż przyznane w roku bieżącym dodatkowe kredyty dla niektórych ministerjów zbliżają się bardzo do całorocznych preliminowanych kredytów i to jest głównym powodem, dlaczego ministerjum skarbu dąży do tego, aby w ciągu sesji wrześniowej Sejm załatwił cały szereg projektów finansowych.

Sprawy wyborcze.

Przedwyborczy zjazd wojewodów.

WARSZAWA, 26 (AW) **Celem omówienia spraw, związanych z wyborami, oraz sytuacji politycznej w Małopolsce Wschodniej, min. spraw wewn. p. Kamieński zwołał do Warszawy zjazd wojewodów krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego i lubelskiego. Na obrady, które się rozpoczęły dziś rano, przybył w południe prezydent Nowak.**

WARSZAWA, 26 (AW) **Na akcję przedwyborczą przyznano każdemu wojewodzie kredyty do 10 miljonów mk. Kredyty powinny być zwiększone w miarę istotnych potrzeb.**

Odwołanie urlopów urzędniczych i policyjnych.

WARSZAWA, 26. W dniu onegdajszym minister spraw wewnętrznych odwołał urlopy wszystkich urzędników, pracujących w urzędach, mających jakikolwiek związek z wyborami. Policja odwołała wszystkie urlopy bez wyjątku.

Jak zabiega obszarnictwo o głosy chłopa?

(Od własnego koresp.)

WARSZAWA, 26. — **Nadzwyczajną ruchliwość zaczynają obecnie wykazywać Okręgowe Towarzystwa Rolnicze i Syndykaty Rolnicze. Tow. rolnicze w Częstochowie urządza w pierwszych dniach września trzechdniową wystawę rolniczo-ogrodniczo - przemysłowo - handlową (aż tak!)**

Z wystawą połączony będzie okręgowy zjazd straży pożarnych. Wiceprezes tegoż Tow., poseł-skulszczak ks. Sędzimir uzyskał wreszcie rządowy kredyt dla Tow. w wysokości 60 miljonów marek dla „najbardziej potrzebujących" rolników.

Jasnem jest oczywiście, że wystawa, zjazd, a nadewszystko owe 50 miljonów mk. rządowego kredytu ma napędzać kmiotków częstochowskiego okręgu w ramiona „Centrum polskiego".

Podobnie zaczyna się „gospodarczo" krzątać około wyborów łódzkie okręgowe Tow. rolnicze, wspomagane materjalnie przez tamtejszy Syndykat rolniczy.

Towarzystwo łódzkie urządza „wystawy inwentarza", aż w trzech miejscowościach okręgu łódzkiego, i to znowu tuż przed wyborami, bo w październiku br. „Drobni wystawcy mają otrzymać nagrody w wysokości półtora miljona marek".

„Chytrze" zaczynają panowie szlachta chłopka podchodzić, przejrzy on jednak ich zamysły, z wystaw skorzysta ale inngo wybierze!

W bloku mniejszości narodowych.

WARSZAWA, 26. Jak donosi „Nasz Kurjer", rokowania trzech stronnictw żydowskich, wchodzących w skład bloku z Żydowskiem Stronnictwem Ludowem, utknęły na martwym punkcie.

Dnia 7 września odbędzie się plenarne posiedzenie bloku dla **ustalenia** liczby mandatów i porządku, w jakim kandydaci poszczególnych **narodowości** umieszczeni **zostaną na wspólnej liście.**

Chaos gospodarczy centralnej Europy.

Niewypłacalność Niemiec.

PARYŻ, 26. (PAT). Havas. **W sferach autorytatywnych utrzymują, że w czasie berlińskich rokowań delegacji komisji odszkodowań z Rzeszy nie przyjęto żadnej specjalnej propozycji.** Wobec tego prawdopodobnie komisja odszkodowań, która ma odbyć jutro posiedzenie będzie mogła stwierdzić niewypłacalność Niemiec. **Aż do ostatniej chwili oczekiwano przynajmniej oznaki dobrej woli ze strony rządu Rzeszy, jednak bezskutecznie. Delegaci nic nie uzyskawszy w czasie rokowań opuścili Berlin.**

Wyniki narad berlińskich.

BERLIN, 26. Konferencje delegatów Komisji Odszkodowań, Mancler'a i Bradbury'ego z Rządem Niemieckim zakończyły się wczoraj. W kołach niemieckich twierdzą, że rezultat tych konferencyj jest o tyle pozytywny, że rozważano szereg wniosków, które mogą być podstawą dalszej wymiany zdań. Delegaci przedstawiają Komisji Odszkodowań wniosek niemiecki, polegający w zasadzie na tem, że miałby być spisany układ na wzór umowy wiesbadeńskiej, przewidujący karę konwencjonalną na wypadek niespełnienia zobowiązań zawartych w układzie.

Koła niemieckie twierdzą, że Bradbury gotów jest propozycję tę poprzeć w łonie Komisji Odszkodowań, która poweźmie ostateczną decyzję. **Najlepszym jednakowoż wskaźnikiem niepewnego położenia jest ponowna zwyżka dewiz zagranicznych, zwłaszcza zwyżka dolara, który doszedł do niebywałej cyfry 2,050.**

„Vossische Zeitung" twierdzi, że propozycja niemiecka nadaje się do dalszej dyskusji i otwiera możliwość porozumienia się. Co do żądanych przez Francję gwarancyj w formie kontroli nad kopalniami i lasami, zauważa dziennik, że stworzenie takiej kontroli utrudniałoby zrealizowanie projektowanej pożyczki międzynarodowej dla Niemiec, której pokryciem miałyby być właśnie dochody, z tych dwóch działów gospodarki niemieckiej płynące.

Przesilenie gospodarcze w Niemczech.

BERLIN, 26. (AW). Dn. 26 b. m. pod przewodnictwem prezydenta Rzeszy odbyło się posiedzenie rady ministrów, na którem głównym przedmiotem obrad było obecne położenie ekonomiczne Rzeszy, spadek marki niemieckiej i szalejąca drożyzna. Na posiedzeniu uchwalono, aby poszczególne ministerstwa opracowały w jaknajkrótszym terminie projekty zarządzeń, mających na celu podjęcie energicznej walki z lichwą, drożyzną i spekulacją. Odnośne projekty mają być dokonane do poniedziałku, aby zwołana na ten dzień konferencja premjerów państw związkowych i wszystkich ministrów spraw zagranicznych, mogła wypowiedzieć swą opinję o projekcie.

BERLIN, 26. Ceny węgla w Niemczech pójdą znowu w górę, a to skut-

Od Administracji.

Prosimy Szanownych prenumeratorów o łaskawe uregulowanie zaległej i bieżącej należności za prenumeratę do dnia 1 września r. b. gdyż w przeciwnym razie kolportaż gazet zostanie wstrzymany.

---

kiem przyznania 125 proc. podwyżki płac robotniczych. Rząd spodziewa się, że w roku bieżącym uda mu się ograniczyć przywóz węgla z Anglji, który w roku ubiegłym kosztował przeszło miljard marek.

PARYŻ, 26. Rozpatrując przesilenie gospodarcze w Niemczech „Liberte" pisze, że jeśli nie nastąpi nagły zwrot, to Niemcy doczekają się prędzej ruiny gospodarczej aniżeli Austrja.

„Intransigeant" czyni kanclerza Wirtha odpowiedzialnym za obecne przesilenie gospodarcze, wyrażając równocześnie przypuszczenie, że kanclerz Niemiec działa pod wpływem wskazówek londyńskich.

Wyniki podróży d-ra Seipela.

INSBRUCK 26. (PAT). Kanclerz Dr. Seipel przybył tu dziś w przejeździe z Werony do Wiednia. O wynikach w swoich jazdach do Pragi, Berlina i Werony wyraził się kanclerz jak następuje:

W Pradze panuje przekonanie, że akcja Ligi Narodów, której posiedzenia rozpoczną się z początkiem września, ma więcej widoków powodzenia, aniżeli tego oczekuje Austrja. Rokowania finansowe ograniczyły się w Pradze do spraw najszybszego przeprowadzenia układu, który swego czasu zawarł minister Segur z rządem czechosłowackim. Rokowania w Berlinie mają szczególne znaczenie z tego powodu, że właśnie obecnie odbywają się układy rządu berlińskiego z członkami komisji reparacyjnej.

Kanclerz Dr. Seipel oświadczył w końcu, że konferencje, które odbywał z przedstawicielami tych 3 państw, uprawniają go do najszybszego przedstawienia komisji dla spraw zagr. parlamentu Austrji konkretnego projektu, któryby zapobiegał wreszcie gospodarczemu kryzysowi w Austrji.

Obawy Węgier.

BUDAPESZT, 26 (PAT) Węg. BK. Opinja publiczna żywo interesuje się podróżą dr. Seipla. Panuje przekonanie, że rząd węgierski potrafi należycie obronić interesy Węgier „Pester Lloyd" protestuje energicznie przeciwko rozsiewaniu przez prasę austrjacką o rzekomym zamiarze Węgier zajęcia Austrji.

Pogłoski te, stwierdza dziennik, są całkowicie bezpodstawne. Węgry nie mają bynajmniej zamiaru przyczynić się do pogorszenia sytuacji w Europie Środkowej tak, że gdyby akcja kanclerza Seipla doprowadziła do pogwałcenia traktatu w Trianon, rząd Węgier byłby zmuszony energicznie zaprotestować i przystąpić do obrony swych praw, zwłaszcza gdyby pogłoski o planie rozbioru Austrji się sprawdziły. Węgry byłyby zmuszone wyzyskać przysługujące im prawo na terytorjum Burgenlandu.

Włochy i Austrja.

VERONA 26. (PAT). Schanzer w rozmowie z Seiplem oświadczył: Włoska polityka w stosunku do Austrji opiera się ściśle na traktacie zawartym w Sant Germain. Schanzer oświadczył formalnie, że Włochy z tego powodu sprzeciwiać się będą każdej zmianie status quo Austrji — w sprawie propozycji dotyczącej łączności gospodarczej między oboma państwami oznajmił Schanzer, że rząd włoski zbada niezwłocznie te propozycje. Ostateczne swe wnioski przedstawi rząd włoski, atoli dopiero po rozstrzygnięciu kwestji przez Ligę Narodów.

Flegma angielska.

LONDYN 26. (PAT). Specjalny sprawozdawca „Daily News" donosi, iż narazie niema żadnych widoków na to, aby gabinet angielski został zwołany celem obrad nad położeniem międzynarodowem. Oficjalne angielskie stanowisko ma być tego rodzaju, że wobec zerwania konferencji londyńskiej czekać należy przedewszystkiem na sprawozdanie komisji reparacyjnej.

Sojusz czecho-jugosłowiański.

PRAGA, 26. Konferencja marienbadzka zaczęła się wbrew wszelkim przewidywaniom dzisiaj. Dziś już została tu właściwie wyczerpana przez odnowienie sojuszu czecho-jugosłowiańska.

Miljonowe nadużycia w warszawskiej Kasie Chorych.

(Jeden z urzędników zdefraudował 7 miljonów mk. i za pieniądze te założył dom puliczny. — Defraudant zbiegł).

WARSZAWA, 25. W Kasie Chorych w stolicy wykryto przed kilku dniami nadużycia na sumę około 7 miljonów mk. Defraudacji dopuścił się urzędnik Tomasz Biernacki, zamieszkały przy ul. Wileńskiej № 9 m. 43.

Biernacki jest znanym w Warszawie szulerem i w czasach urzędowania w komisarjacie rządu p. Annsza był kilka razy aresztowany za karciarstwo.

W ostatnich czasach miał także przejścia z władzami za znajdowanie się w stanie nietrzeźwym w miejscu publicznym.

Biernacki jest żonatym, mimo to miał kochankę, prostytutkę i podobno ufundował jej swoim kosztem, oczywiście ze zdefraudowanych pieniędzy, dom publiczny.

Biernacki przed ujawnieniem defraudacji zbiegł i jest poszukiwany.

Czy Szwedzi będą pić jawnie, czy potajemnie.

Plebiscyt alkoholowy w Szwecji.

SZTOKHOLM, 26. Dnia 27 b. m. odbędzie się w Szwecji plebiscyt nad pytaniem, czy należy wprowadzić prohibicję (zakaz) alkoholową. Agitacja z obu stron silna i namiętna. Abstynenci odbywają masowo wiece i pochody.

Wyników plebiscytu nie można dotąd przewidzieć. W każdym razie rząd zastrzegł sobie ostatnie słowo.

Podwyższenie pensji urzędnikom.

(Od własnego koresp.)

WARSZAWA 25. W uzupełnieniu wczorajszej depeszy należy zanotować co następuje:

Wczoraj Prezydjum Centralnego Związku pracowników poczty i telegrafu zgłosiło się do Ministra Skarbu p. Jastrzębskiego w celu poinformowania się jaka zapadła decyzja Rady Ministrów na postawione przez Związek żądania dla polepszenia bytu pocztowców i pracowników telegrafu.

W zastępstwie p. Ministra Dyrektor Kancelarji Prezydjum i Dyrektor Wydziału Budżetowego oświadczyli delegacji, że Rada Ministrów postanowiła do pensji wrześniowej dodać jedną piątą część płac sierpniowych, co wyniesie w przybliżeniu na 50 tys. pensji dodatek w wysokości 10 tys. mk., na 100 tys. — w wysokości 20 mk. itd. Rada Ministrów postanowiła jednocześnie skasować 4-ty pas drożyźniany.

Sprawę przyznania pracownikom państwowym jednomiesięcznej pensji na zimowe zakupy, uznano za przedwczesną. Delegacji oświadczono, że Rząd opracowuje w szybkim tempie nowy projekt regulacji płac urzędników państwowych i projekt roześle organizacjom urzędniczym dla wyrażenia ich opinji. Rząd spodziewa się, że projekt regulacji płac będzie zatwierdzony na wrześniowej sesji Sejmu, aby od 1 października urzędnicy państwowi otrzymali pobory uregulowane według nowej ustawy.

Walka z paskarzami żydowskimi w Karlsruhe.

BYTOM, 26 (PAT) Korespondent, „Ost Deutsche Morgen Post" donosi z Karlsruhe, że tamtejsza policja i żandarmerja oraz urząd miejski i gminy otrzymały zarządzenie, aby zastosować niezwłocznie środki policyjne przeciw tym obcokrajowcom, na których padnie podejrzenie, iż korzystają ze spadku marki niemieckiej, trudnią się masowym skupem waluty i towarów. Winni mają być niezwłocznie oddani pod sąd.

Nowa fala prześladowań w Rosji.

RYGA 26. (PAT). Donoszą z Moskwy o nowych masowych aresztowaniach wśród inteligencji. Uwięziono około 200 uczonych powieściopisarzy oraz działaczy społecznych. Wszystkich pod zarzutem nieprzychylnego stanowiska do rządu Sowietów. Z pośród aresztowanych wydalono z granic państwa Stratonowa, Brylinga, Tomina, i innych na okres 3-ch lat, Jasińskiego zaś wydalono wogóle bez prawa powrotu kiedykolwiek.

Wiadomości telegraficzne.

(—) Wojska regularne irlandzkie zajęły Kinsale i Unmanway, ostatnie placówki powstańców w hrabstwie Corc. „Evening News" donosi z Dublina, że prawdopodobnie w związku ze śmiercią Collinsa, de Valera przybył do hrabstwa Lout. Nie jest wykluczone, że powstańcy będą usiłowali zająć Dublin.

(—) Robotnicy zatrudnieni w dokach w Hawrze zarządali nowej podwyżki płac. Przedsiębiorcy zaproponowali przedłużenie ostatnio zawartych kontraktów na 6 miesięcy. Robotnicy zastrzegli sobie czas do namysłu.

(—) W dniu 23 sierpnia kontynuowano rozpoczęte dnia poprzedniego ósme posiedzenie mieszanej komisji specjalnej w Moskwie: uchwalono wydać Polsce kilka ważnych kompleksów archiwalnych.

We wczorajszem ciągnieniu Miljonówki wygrana padła na

№ 3,992,204.

Ceduła Giełdy Pieniężnej w Łodzi.

Łódź, 26.8. 1922 r.

	W płaceniu	żądanni
Dolary St. Z. gotówka	8875.—	8900 —
„ „ czeki	8875 —	8900.—
Franki belg. czeki	652.—	658. —
Franki fr. gotówka	—.—	—.—
„ „ czeki	680	685
Fr. szwajcarskie czeki	—	—
F. angielskie czeki	40000	40150
Korony austr. „	0.10.4	0.10.6
Korony czeskie czeki	805	310
Marki niem. gotówka	5.25	5.40
Marki niem. czeki	5.—	5.25
5 proc. Listy Zastawne m. Łodzi	—.—	195.—
4 i pół pr. Listy Zastawne m. Łodzi	—.—	185.—
proc. Obligacje m. Łodzi	—.—	90.—
Miljonówki	—.—	1600.—

Z giełdy warszawskiej.

Notowano:	Dolary	9000
	Franki franc.	687
	Korony czeskie	8
	Fun. sterlingi	39800
	Marki niem.	5.50

Kronika polityczna.

Mapa R. S. F. S. R.

Rada Komisarzów Ludowych wydała nową mapę R. S. F. S. R. t. j. Rosyjskiej Socjalistycznej Federacyjnej Republiki Sowietów.

Z mapy tej widać, że Federację Sowiecką stanowią: Rosyjska Republika Sowiecka ze stolicą swoją i całej federacji Moskwą i pozatem 26 republik, a w tej liczbie na północo-zachodzie komuna Karelji ze stolicą w Petrozawodsku, republika Zyrjańska — Ust'Sysolsk, republika Wotiaków, Mordwy i Czuwaszów; na północo-wschodzie; republika Tatarska — Kazań, republika Baszkirów, rep. Kałmyków, komuna Niemców nadwołżańskich; na Kaukazie: republika Górali (Władykaukaz), republ. Dagestańska republika Kabardyńska, rep. Czerkiesów, rep. Abchazji, rep. Gruzji (Tyflis), rep. Azerbejdżan (Baku), rep. Armenji (Erywań); na południu i południo-wschodzie: republika Ukraińska (Charków) i rep. Krymska (Symferopol); na zachodzie: republika Białoruska (Mińsk) na Syberji: rep. Jakucka, rep. Dalekiego Wschodu i oprócz tego republiki Chiwy Buchary.

Trzy lata Republiki Niemieckiej.

W mniej pomyślnym momencie finansowo-politycznym od innych przeszłych, obchodziły Niemcy święto narodowe trzechlecia przemiany państwa monarchicznego w republikę. Tą chwilą przełomu w historji dzisiejszych Niemiec był dzień 11 sierpnia w Weimarze, gdy za jednym zamachem obalono stare, na wojnie i ucisku wychodowane autorytety, i proklamowano demokratyczny ustrój państwa.

Trzy lata zmagań się ustroju przeszczepionego z państw wyżej ogólnoludzko postawionych, z dawną formą silnie w umysłach rozrosłą, wykazały żywiołową siłę czynnika demokratycznego. Wewnętrzne wstrząśnienia i długie szeregi różnego rodzaju odszkodowań wojennych są dowodem tej siły.

W dniu święta wydał prezydent Rzeszy odezwę będącą niejako „Credo" niemieckiej demokracji, opartem na pojęciach sprawiedliwości, wolności i jedności wskazuje na związek ich przyczynowy w dziele budowy Niemiec i świata. Hasłem towarzyszącem rocznicy są słowa Henryka Hoffmanna: „Deutschland, Deutschland über alles" przyjęto obecnie przez rząd jako hymn narodowy.

Wojna Moskwy z opozycją „22".

Opozycja robotnicza tak zw. „22" w partji komunistycznej od deklaracji słów przeszła do czynów.

Opozycja ta, mając w swem ręku Komitet Uralski, do którego należą pp. Kołłontajowa, Miasnikow, Biełoborodow i Baturin, wystąpiła zbrojnie przeciw rządowi moskiewskiemu. Armję uralskich opozycjonistów stworzył niejaki Pietrow.

Rząd moskiewski wysłał ekspedycję zbrojną przeciw Uralowi ze znanym w Polsce gen. Tuchaczewskim na czele.

Jednocześnie rząd sowiecki zaproponował Komitetowi Uralskiemu zawarcie pokoju na następujących warunkach: Cały okręg Uralski od linji kolei Wołogda — Wiatka na zachodzie do gór Uralskich na wschodzie otrzyma autonomję wewnętrzną, obecny Komitet Uralski będzie stanowić rząd republiki uralskiej, która będzie należeć do R. S. F. S. R. na zasadach federacji.

Odpowiedź Uralu na tę propozycję jeszcze nie jest znana.

Kronika ekonomiczna.

Ruch na kolejach czechosłowackich.

W ciągu pierwszej połowy br. koleje czechosłowackie przewiozły 80372800 pasażerów, tj. o 6 miljonów więcej, niż w tymże czasie w roku zeszłym. W ciągu 6 pierwszych miesięcy 1922 r. przewieziono 18095691 tonn ładunków, t. j. o dwa i pół miljony mniej, niż w roku ubiegłym. Wobec tego dochody czechosłowackich kolei państwowych w tym czasie były o 1.655.393.800 koron mniejsze, niż w tymże czasie w roku ubiegłym.

Pokrycie banknotów republiki czechosłowackiej.

Ilość pieniędzy papierowych będących w obrocie w Czechosłowacji zmniejszyła się w ciągu pierwszego tygodnia sierpnia b. r. o 121.500 tys. koron. W dniu 7 sierpnia w Czechosłowacji było w obiegu 9.794.000.000 koron, pieniędzy papierowych, t. j. o 1.258.000 000 mniej, niż to przewidziała ustawa umisyjna. Znajdująca się w obiegu waluta papierowa ma pokrycie w dewizach złotych na sumę 2.127.000.000 t. j. pokryta na 21,7 proc.

Z życia organizacji N P R

Dzielnica Bałucka NPR.

Dziś w niedzielę, 27 bm. odbędzie się nadzwyczajne zebranie, w drugim terminie, wszystkich członków Dzielnicy Bałuckiej, o godz. 8 i pół po poł. w celu wyboru nowego zarządu. Zebranie odbędzie się bez względu na liczbę przybyłych. Koledzy stawcie się licznie! Sprawy bardzo ważne.

Jakich wybierać posłów.

Jak ważną jest sprawa wysłania do Sejmu **jak** najwięcej ludzi z naszych szeregów i **jak** najlepszych — chyba udowadniać **nie potrzebuję. Każdy z nas robotników (a nawet i część urzędników oraz inteligencji, żyjących z pracy) rozumie**, że aby osiągnąć polepszenie bytu i zapewnić sobie odpowiedni wpływ na prawodawstwo i rządy — trzeba mieć w Sejmie, tej kuźnicy praw, licznych i zdolnych przedstawicieli-posłów.

Kandydatów — jak zresztą w każdej partji — będzie niewątpliwie dużo, lecz to właśnie wybór utrudni. Kierownicy partji muszą sobie przy wyborze już teraz uprzytomnić, że na nich to spada odpowiedzialność za wybór odpowiedzialnych ludzi, że oni będą musieli odpowiadać przed ludem, jeżeli złych wybiorą zastępców.

Ustalmy pokrótce wytyczne, jakiemi należy kierować się przy ustalaniu list.

W tym ważnym momencie winny na bok iść wszelkie osobiste ambicje, wszelkie osobiste niechęci lub sympatje i względy. Trzeba wybierać kandydatów takich, którzy:

po 1 mogą wykazać się dłuższą, (conajmniej kilkuletnią) i czynną pracą w N. P. R. lub Z. Z. P., taką pracą, która wydała dla narodowego ruchu robotniczego korzystne owoce;

po 2 w chwilach ciężkich dla partji nie zachwiali się ani na moment, nie zmienili swego stanowiska ani razu, ani razu nie wahali się: czy zostać, czy pójść;

po 3 umysłowo stoją tak wysoko, że godnie będą wypełniać zaszczytne stanowisko wybrańca ludu, odpowiednio i umiejętnie zastępować interesy Polski i ludu pracującego. Tu nie wystarcza, żeby ewent. kandydat umiał dobrze pisać i czytać po polsku, to za mało; musi on już umieć znacznie więcej. W Sejmie czasu na naukę niema, uczyć trzeba się przedtem.

To są warunki ogólne, którym każdy kandydat, mogący wchodzić w rachubę, odpowiadać musi. Musimy mieć bezwzględną pewność, że nowowybrany poseł nas nie zdradzi. **A nie zdradzi nas taki, który z poświęceniem się dla idei narodowo-robotniczej długie lata pracował. Takich ludzi mamy i tych trzeba wybrać.**

Zasługi około partji powinny także pewną rolę odgrywać przy ustalaniu list kandydatów — lecz nie mogą one wpływać na to decydująco. Ktoś może mieć zasługi wobec partji, a jeszcze nie nadawać się na posła. — Są też ludzie, którzy uważają, że ponieważ przemawiali (jak i o czem — to obojętne) na kilku zebraniach i wiecach — już mają prawo domagać się, żeby ich wysłano do Sejmu.

Takie żądania są nie tylko śmieszne, lecz wprost chorobliwe. Pracować dla idei nie jest żadną zasługą, lecz prostym obowiązkiem — a krzesło poselskie nie jest wreszcie na to, ażeby sadzać na niem ludzi, chcących odpocząć. Od posła wymagać należy pracy, pracy i jeszcze raz pracy i to twórczej.

Gdy będziemy ustalać listy kandydatów, zważajmy i na to, że praca sejmowa wykonywa się w różnych komisjach, w których musimy mieć naszych posłów, jeżeli chcemy, ażeby nasze interesy zostały dopatrzone. Do tych komisyj trzeba posyłać fachowców. Naprzykład do komisji prawniczej, nie można posłać prostego robotnika, ani lekarza, tylko prawnika. Do komisji szkolnej nie możemy wysłać prawnika, lecz wydelegować musimy do niej nauczyciela i t. d. Musimy więc mieć w naszym klubie prawnika, nauczyciela, inżyniera, dziennikarza, rolnika, fachowców od spraw socjalnych, od spraw samorządowych i in., a także światłych robotników. Na to trzeba przy wyborze kandydatów dobrze zważać.

Jeżeli pod tym kątem widzenia będziemy ustalać listy kandydatów, to będziemy mieli pewność, że nie będziemy się potrzebowali naszych posłów wstydzić.

Przeciwnie, skład klubu będzie taki że sprosta zupełnie swemu ciężkiemu zadaniu i potrafi przeprowadzić niejedną korzystną dla Polski i ludu pracującego ustawę.

Topór.

Stosunki polsko-niemieckie.

Na onegdajszej konferencji prasowej w Ministerjum Spraw Zagranicznych pełnomocnik rządu polskiego do rokowań polsko-niemieckich p. min. Olszowski wygłosił następujące exposé w sprawie tych rokowań:

„Fakt włączenia do terytorjum Rzplitej obydwu b. dzielnic pruskich pociągnie za sobą konieczność uregulowania całego szeregu problemów, wypływających z przeprowadzenia nowej granicy politycznej. Konieczność tą przewidział Traktat Wersalski, stanowiąc w art. 91, że sprawy nieuregulowane przez Traktat, winne być rozpatrzone i załatwione na drodze konwencji pomiędzy Polską a rządem niemieckim. Trzymając się stale polityki utrzymywania dobrych stosunków z sąsiadami, rząd polski ożywiony był chęcią zawarcia układu, o którym mowa. W miesiącu kwietniu r. b. podczas negocjacji górnośląskich pełnomocnik Rzeszy min. Schiffer zakomunikował mi, że rząd Rzeszy pragnąłby możliwie najszybciej przystąpić do rokowań i że w tym celu wyznaczony został na pełnomocnika Rzeszy minister von Stockhammer. W toku rokowań jakie następnie prowadziłem z p. von Stockhammerem ustalone zostało, że dla rokowań przedwstępnych, delegacja niemiecka **przybędzie do Warszawy**.

Dnia 15 lipca miała miejsce pierwsza konferencja, na której obydwaj pełnomocnicy ustalili pogląd, że przed przystąpieniem do pertraktacyj należałoby w drodze faktów wytworzyć atmosferę, świadczącą o istotnej tendencji dojścia do porozumienia. Jako takie fakty, uważałem: 1) Konieczność natychmiastowego zniesienia przez Niemcy tak zw. bojkotu ekonomicznego, stosowanego długi czas przez rząd niemiecki, wbrew brzmieniu art. 206 Traktatu Wersalskiego, 2) Konieczność ścisłego wykonania przez Niemcy umowy zawartej w Wiesbadenie d. 3 czerwca 1921 r., na mocy której rząd Rzeszy w zamian za konie, zarekwirowane podczas okupacji w Kongresówce zobowiązał się dostarczyć nam 35,100 koni wyborowych i rasowych.

Postulaty te zostały w całości przyjęte d. 20 lipca r. b. Podpisany został protokół, zgodnie z którym rząd Rzeszy zobowiązał się wydać pozwolenie na wywóz towarów niemieckich do Polski na tych samych zasadach, które są stosowane w stosunku do innych krajów. Ceny na towary będą ustalone według reguł przyjętych dla kraju o niskiej walucie. Pozatem pełnomocnik niemiecki oświadczył, że układ co do koni będzie z całą ścisłością wykonany. W tym samym protokule wyraziłem w imieniu rządu polskiego gotowość przyznania Niemcom **prawa tranzytu** kolejowego przez Polskę **do Rosji i Ukrainy**, dla towarów przychodzących z Niemiec z zastrzeżeniem stypulacji, zawartej w art. 22 Traktatu Ryskiego

Po załatwieniu tych przedwstępnych kroków pełnomocnicy obu stron ustalili program rokowań i ich regulamin. Program rokowań obejmuje trzy kategorje spraw.

1) Wykonanie konwencji podpisanej w Paryżu d. 9 stycznia 1920 r.

2) Rozpatrzenie spraw, wymienionych w deklaracji z dnia 9 stycznia 1920 r.

3) Rozpatrzenie szeregu innych kwestyj.

Do kategorji pierwszej należą sprawy następujące:

1) Rozrachunek finansowy dochodów i wydatków odnośnie do obszaru b. dzielnicy pruskiej, przyczem datę 1 października 1919 r. przyjęto jako datę rozrachunku;

2) Zwrot przez Rzeszę niemiecką rządowi polskiemu wszystkich wypłat. uczynionym na rzecz rodzin zmobilizowanych przez gminy i powiaty dzielnicy pruskiej tytułem awansu na rachunek Niemiec i Prus.

3) Ustalenie w jakiej wysokości Niemcy obowiązane są uczestniczyć w wypłatach emerytur cywilnych i wojskowych, nabytych przez obywateli b. dzielnicy pruskiej w dniu wejścia w życie Traktatu Wersalskiego. Ilość obywateli polskich, którym przysługują emerytury z tytułu służby wojskowej niemieckiej, inwalidztwa i t. p. jest bardzo poważna. Z tego tytułu spada na skarb bardzo znaczny ciężar. Część tego ciężaru winien pokryć rząd niemiecki. Jest to jedna z najważniejszych spraw rokowań.

4) Rząd okupacyjny dokonał jak wiadomo emisji t. zw. not Kriesa, czyli pierwotnej marki polskiej, przyczem Rzesza przyjęła gwarancję co do wymiany tych not na marki niemieckie, na warunkach określonych w dekrecie Beselera z d. 9 grudnia 1916 r. Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej przypadają od szeregu banków niemieckich znaczne kwoty, które w swoim czasie wypłacone zostały na zlecenie rządu okupacji. Rozwiązanie stosunków tych wchodzi w zakres rokowań. Tutaj nadmienić muszę, że Najwyższy Sąd Rzeszy orzekł, iż skarb Rzeszy nie jest odpowiedzialny z tytułu tych emisyj w stosunku do osób prywatnych. Przechodzę z kolei do spraw wymienionych w deklaracji z dn. 9 stycznia 1920 r.

5) Poczynając od Fryderyka II-go, królowie pruscy po dokonaniu podziału Polski, przystąpili do sekularyzacji dóbr kościelnych i klasztornych. Znakomita część tych dóbr została następnie sprzedana, a fundusze osiągnięte ze sprzedaży służyły na wyposażenie duchownych katolickich w b. dzielnicy pruskiej. Fundusze te figurują w budżecie pruskim. Zadaniem rokowań będzie rewindykacja tych funduszów.

6) W posiadaniu rządu niemieckiego znajdują się liczne akta, archiwa, materjały naukowe i bibljoteki, zabrane z ziem b. dzielnicy pruskiej jak również i pewna ilość zabytków i dzieł sztuki. Polska domagać się będzie wydania tych objektów.

7) W sprawie opcji oba rządy wydały rozporządzenia, określające formalności związane z opcją. Rozporządzenia te nie zostały uzgodnione, wskutek czego zachodzą wypadki, że dana osoba jest, formalnie biorąc, jednocześnie obywatelem Polski i Niemiec. Usunięcie tych komplikacyj będzie zadaniem rokowań.

8) Hipoteki majątków ziemskich w b. dzielnicy pruskiej obciążone są znacznemi pożyczkami, zaciągniętemi w różnych bankach niemieckich oraz i osób prywatnych, przeważnie obywateli niemieckich. Ustawa sejmowa z dnia 20 listopada 1919 r. ogłosiła moratorjum dla wszelkich należytości, przypadających obywatelom niemieckim. Ustawa ta orzekła jednoczeście, że marka polska równa się marce niemieckiej. Dzięki temu wierzyciele jak również i posiadacze listów zastawnych znaleźli się w trudnem położeniu. Uregulowanie tych wielce skomplikowanych spraw wchodzi w zakres rokowań. To samo dotyczy obligacyj, emitowanych przez polskie gminy b. dzielnicy pruskiej.

9) Pozatem w drodze rokowań uregulowana musi być sprawa zwrotu przez Niemcy należytości przypadających za świadczenia wykonane na obszarze b. dzielnicy pruskiej podczas wojny przez gminy oraz osoby prywatne.

10) Zwrot sum przypadających robotnikom, obywatelom Polski, którzy zajęci byli w Niemczech w czasie okupacji oraz sum przypadających jeńcom wojennym obywatelom polskim

11) Uregulowanie sprawy polis wystawionych przez niemieckie towarzystwa asekuracyjne.

12) Podział majątków osób prywatnych, których zakres działalności przecięty został nową linją graniczną.

13) Metoda stosowania art. 297 Traktatu Wersalskiego oraz stosowania art. 256. Wszystkie powyższe sprawy noszą charakter generalnego rozrachunku pomiędzy Polską a Niemcami z tytułu zaszłych zmian terytorjalnych. Po załatwieniu tych spraw przystąpimy do uregulowania wzajemnych stosunków w dziedzinie kolejnictwa, poczt oraz wogóle w dziedzinie stosunków natury gospodarczej. Rokowania prowadzone będą częściowo w Polsce, częściowo w Niemczech. Dążeniem stron będzie w razie dojścia do porozumienia odnośnie do danego kompleksu spraw spisać odpowiednią konwencję. Rokowania rozpoczną się prawdopodobnie dn. 6 września w Dreźnie.

Fala drożyzny.

Jesteśmy świadkami z piorunującą szybkością wzrastającej drożyzny. Ceny na artykuły najniezbędniejszej potrzeby rosną z niewidzianą jeszcze dotychczas siłą. Drożeje chleb, ziemiopłody, nabiał drożeje obuwie i odzież. W ciągu ostatnich dwuch tygodni ceny wzrosły o 40 proc. W handlu manufakturą dochodzi do absurdów: ceny normowane są z dnia na dzień, naturalnie codzień wyższe. Sytuacja wikła się coraz bardziej.

Proletarjat łódzki resztkami sił już stara się dogonić tę drożyznę ze swojemi zarobkami. Przeprowadził ostatnio podwyżki w szeregu zawodów. Ale te podwyżki już toną w niszczącej i zalewającej całe życie gospodarcze naszego kraju fali drożyzny. Resztkami sił już walczy pracownik każdy o jaką taką egzystencję. Zarobki coraz bardziej pozostają w tyle za cenami najpotrzebniejszych artykułów.

Nie przeszkadza to wszakże wojującej kołtunerji i wszelkiemu morainemu chuligaństwu występować dalej przeciwko walczącym o poprawę bytu pracownikom! Nie przeszkadza to tej kołtunerji i chuligaństwu wołać o 12 godzinny dzień roboczy, o zniesienie urlopów robotniczych, Kas Chorych i wszystkich ubezpieczeń społecznych, dotychczas w Polsce zdobytych (patrz № 232 „Pracy"). W chwilach najcięższej przeżyć gospodarczych oto z czem idzie „na ratunek" reakcja i kołtuństwo polskie. Niechaj to sobie proletarjat polski zapamięta!

Drożyzna! Głosami reakcji w Sejmie zaprowadzono wolny handel, zniesiono urzędy walki z lichwą, specjalną ustawą niemal zabezpieczono obszarnika i chłopa przed działaniem prawa o karach za lichwę, rozwydrzono do ostatecznych granic paskarstwo i ma nie być tej drożyzny! A zjednoczone dziś pod sztandarami reakcji i cechowego kołtuństwa paskarstwo chrześcijańskie i niechrześcijańskie jeszcze naigrawa się z ciężkiej walki pracownika o byt powszedni.

Błędne koło drożyzny i podwyżek coraz szersze obejmuje przestrzenie naszego życia gospodarczego i politycznego. Ratunek konieczny jest natychmiastowy! Cały naród uczciwy czeka niecierpliwie na zmianę dzisiejszej denerwującej sytuacji w handlu.

Jedno jest wszakże pewnem: Ostatecznem uzdrowieniem sytuacji ekonomicznej w kraju zajmie się przyszły Sejm. Jak się zajmie, jakich chwyci się środków w tym celu—zależy w zupełności od jego składu. I o tem należy pamiętać przy wyborach, aby w Sejmie przyszłym przedewszystkiem praca miała głos: proletarjat umysłowy i fizyczny.

Sami dziś widzimy w jakie bagno wpędziła nas paskarska polityka obszarników, chłopów i kupców. Aby się wydobyć z tego bagna — trzeba w przyszłym Sejmie wyrwać z rąk paskarskich rządy.

Jan Wojtyński.

Sprawy robotnicze.

Jak żydzi wyzyskują polskiego robotnika?

W fabryce Agińskiego i Libermana (ul. Zachodnia 70) wymówiono robotnikom pracę i zamknięto fabrykę od dnia 21 bm. Fabrykant obiecywał, że nie zamknie budy, o ile robotnicy zgodzą się pracować za połowę zapłaty na akord, tj. za pracę na dwóch warsztatach jak poprzednio na jednym. Poprzednie normy były związkowe, firma wspomniana jest w Związku fabrykantów.

Cóż na to Związek? Czy będzie miał możność wyzyskiwaczy żydowskich doprowadzić do porządku i zmusić do stosowania się do norm? Mówi się o robotnikach, że nie dotrzymują umów, a na łamanie umowy przez fabrykanta zamyka się oczy.

Ruch zarobkowy.

Sytuacja w przemyśle metalowym.

Dnia 10 sierpnia Zw. Met. Zjedn. Zaw. Polsk. wystosował żądania podwyżki 50 proc. W tym celu odbyło się kilka konferencji, na ostatniej konferencji w dniu 24 b. m. przemysłowcy oświadczyli, że na procentową podwyżkę nie mogą się zgodzić i przedstawili stawki minimalne w markach, na co przedstawiciele Związku Metal. oświadczyli, że na propozycję przemysłowców się zgodzić nie mogą i żądają dla wszystkich pracowników podwyżki procentowej, dla naradzenia się pozostawiono przemysłowcom czas do dnia 26—8 do godz. 8 wiecz.

W dniu 25—8 odbyło się ogólne zebranie członków Zw. Metal., na którym zapadła uchwała, że o ile przemysłowcy nie zgodzą się na propozycję Związku i żądanej odpowiedzi nie dadzą w określonym terminie, to od poniedziałku dnia 28 b.m. wybucha strajk i dotychczasowe żądania zostają anulowane i wystawione będą nowe znacznie wyższe.

Wobec nie otrzymania zgody ze strony przemysłowców i nie przesłania do Związku odpowiedzi, Zarząd Związku przypomina kolegom uchwałę z dn. 25.VIII, to jest, że w poniedziałek zamrze ruch w fabrykach metalurgicznych.

Żądania pracowników gazowni.

Zgodnie z zapowiedzią, onegdaj w lokalu Inspektora Pracy, pod przewodnictwem Inspektora Pracy Kuliczkowskiego, odbyła się powtórna konferencja w sprawie żądania podwyżki płac dla robotników i urzędników gazowni miejskiej.

Na konferencję przybyli przedstawiciele Rady Nadzorczej gazowni dr. Stupnicki i tow. Kałużyński, oraz przedstawiciele Polskich Związków Zawodowych kol. Durko, Kulczyński, Powązka i Łuczyński, oraz delegaci urzędników gazowni.

Przedstawiciel Rady Nadzorczej gazowni tow. Kałużyński oświadczył, że Rada postanowiła przyznać dla robotników I-ej grupy 20 proc., a dla II-ej grupy 10 proc. podwyżki. Podwyżka ta ma obowiązywać z dniem 21 bm. Co do podwyższenia płac dla urzędników gazowni, Rada nie zdążyła zebrać odpowiedniego materjału, lecz na najbliższym posiedzeniu Rady, sprawa ta będzie definitywnie załatwiona.

„Więcej podwyżki dać nie można— mówił tow. Kałużyński — za drogo bowiem by kosztował gaz“.

Oświadczenie to wywołało ożywioną dyskusję. Przedstawiciele robotników nie zgodzili się na proponowaną podwyżkę, choćby też i dlatego, iż praca w gazowni odbywa się w warunkach uciążliwych i dla zdrowia szkodliwych. Przedstawiciel PZZ. kol. Durko oświadczył, że o ile do poniedziałku robotnicy nie otrzymają 40 proc. podwyżki, tak jak w przemyśle włókienniczym — to wybuchnie strajk.

Inspektor Pracy w dłuższym przemówieniu nawoływał do polubownego załatwienia kwestji, wobec opłakanych skutków, jakie może pociągnąć za sobą bezrobocie, na którym ucierpieliby w pierwszym rzędzie chorzy w szpitalach, oraz wszelkie instytucja dobroczynności. Inspektor zażądził przerwę, po której przedstawiciel Rady Nadzorczej oświadczył, iż Rada skłonna jest podwyższyć pierwszej grupie zarobki o 25 proc.

Ponieważ na tak dalekie ustępstwa jak do 40 proc., przedstawiciele Rady Nadzorczej pełnomocnictwa nie mieli, prosili zatem o wyznaczenie następnej konferencji na przyszły tydzień na środę.

Ta walka pepesowskich włodz Nadzorczych Gazowni z robotnikami o podwyżkę jest bardzo znamienna. Napewno gdyby klasowcy-socjaliści byli wśród robotników gazowni w większości, nie targowaliby się tak wielkorządcy z Magistratu o podwyżkę.

Dziś—jest to szykana Polskich Zw. Zawodowych.

Żądania pracowników handlowych.

Międzyzwiązkowa komisja pracownicza, reprezentująca 6 związków pracowników handlowych i biurowych wystąpiła do związków przemysłowców z żądaniem podwyższenia płac pracownikom zatrudnionym w biurach przemysłu włókienniczego o 60 proc. w stosunku do ostatniego cennika z dnia 1 czerwca r. b. Ponieważ płace w branży włókienniczej są stosunkowo niskie, pracownicy zamierzają podwyżkę osiągnąć. W związku z tem żądaniem we wtorek wieczorem odbędzie się w lokalu handlowców polskich walne zebranie pracowników branży włókienniczej. bip

Żądania Pracowników Miejskich.

Związek Pracowników Miejskich w Polsce, Oddział w Łodzi, wystawił żądania podwyżki płac. W związku z tem w dniu 9 września odbędzie się ogólne zebranie członków. (bip.

Wiadomości bieżące.

Kalendarzyk.

27 Niedziela	*Dziś* Kazimierza	
	Jutro Augustyna	
	Wschód słońca	4 m. 44
	Zachód "	8 m. 38
	Wschód księżyca	4 m. 02
	Zachód "	8 m. 73

— **Rozpoczęcie roku szkolnego w szkołach powszechnych w Łodzi.** W dniu 1-go września po nabożeństwach w świątyniach wszystkich wyznań rozpocznie się rok szkolny w publicznych szkołach powszechnych m. Łodzi.

Z okazji rozpoczęcia roku szkolnego odbędzie się za pośrednictwem kierownictwa tych szkół zbiórka uczni szkół powszechnych na fundusz, na zakupno książek polskich dla dzieci szkolnych, uczęszczających do szkół powszechnych powiatu grodzieńskiego. Byłoby pożądanem gdyby rodzice dzieci łódzkich przeznaczyli na ten cel po 50 mk. od dziecka. Będzie to wspaniały czyn solidarności i ofiarności dziatwy łódzkiej dla dziatwy powiatu grodzieńskiego. lot.

— **Daniny publiczne w marcu r.b** Biuro Prasowe Ministerstwa Skarbu komunikuje: Daniny publiczne przyniosły w marcu r.b. razem kwotę 34,810,8 miljona mk. W tem podatki bezpośrednie 22,670,8 miljona mk. (nadzwyczajna danina państwowa 20,373,6 milj. mk.), podatki pośrednie 6,361,2 milj. mk., cło 1,551,9 mil. mk., monopole 2,435,8 milj. mk., opłaty (należytości) 1,758,7 milj. mk., opłaty od koncesji na domy bankowe i kantory wymiany 5,8 milj. mk., opłaty wywozowe od produktów naftowych 26,6 miljona marek.

— **Wydzierżawienie szpitala.** Magistrat wydzierżawia szpital Poznańskich przy ul. Drewnowskiej. Czynsz dzierżawy za szpital wraz z urządzeniem wynosi 6 miljonów mk. rocznie.

— **Danina.** Obecnie wpływ daniny znacznie się zwiększył, a to z powodu wzmorzonej działalności urzędów sekwestracyjnych. Szczególnie egzekuje się obecnie danina od nieruchomości i lokali. (bip.

— **Konfiskata mowy obronnej Dąbala.** Komisarjat Rządu na m. st. Warszawę, obłożył aresztem w dniu 24 sierpnia r.b. broszurę p. t. „Mowa posła Dąbala wygłoszona przed sądem Okręgowym w Warszawie w dniu 4 lipca 1922 roku“ za antypaństwowe tendencje, przy równoczesnem wytoczeniu sprawy sądowej przeciw winnym rozpowszechniania tej broszury.

— **Wyjaśnienie.** Notatka w № 232 „Pracy“ z dnia 25 b. m. o zaaresztowaniu za nierząd Heleny Strzeleckiej (lat 20) nie dotyczy ob. Heleny Strzeleckiej, zamieszkałej przy ul. 6 sierpnia 98.

— **Sztuka na Targach Wschodnich.** Komitet Wystawy „Sztuki Polskiej“ na II Targ. Wsch. komunikuje:

„Wszyscy Artyści Plastycy proszeni są przez Komitet Wystawowy dla reprezentacji Sztuki na II-ch Targach Wschodnich o odwrotne podanie swych adresów pod Lwów Teresy 4, celem przesłania im telegraficznie pewnych wiadomości. Czytelnicy proszeni są o komunikowanie tego znajomym Artystom“.

— **Wojna prostytutek.** W szpitalu Marji-Magdaleny przy ul. Tramwajowej chore prostytutki wszczęły między sobą kłótnię a następnie bójkę. Zarząd szpitala wezwał policję, która uspokoiła wojownicze magdalenki. —bip

Teatr, muzyka i sztuka.

Teatr Miejski w Łodzi.

Na otwarcie sezonu w piątek, dn. 1 września dana będzie tragedja w 5-ciu aktach Stefana Żeromskiego „Sułkowski“ z ilustracją muzyczną Alfreda Stadlera. Główne role w sztuce wykonają: Leonia Barwińska (ks. Agnesina Gonraga), Jerzy Szyndler (Sułkowski), Kazimierz Oswald (ks. Herkules d'Esta), Roman Tański (hr. Antragues), Wincenty Wybrański (Venture), Józef Pilarski (Zawilec). Szereg nowozaangażowanych artystek zaprezentuje się publiczności w mniejszych, nie mniej bardzo ważnych rolach.

Dekoracje skomponował Józef Wodyński. Wykonał J. Nagibor. Nowe kostjumy z pracowni teatralnej A. Pytla. Reżyserował dyr. Henryk Barwiński.

Przedstawienie poprzedzi prelekcja Józefa Wittlina.

W sobotę, dn. 2-go września „Sułkowski“.

W niedzielę, dn. 3 września „Sułkowski“.

W poniedziałek, dn. 4-go września „Sułkowski“.

We wtorek, dn. 5 września „Krąg interesów“ maskarada w 3 aktach Jacinta Bonavente'a w przekładzie Trzcińskiego. (Nowość).

Junosza-Stępowski w Łodzi.

Przyjeżdża do Łodzi na trzy występy Kazimierz Junosza-Stępowski, najwybitniejszy artysta Teatrów Polskiego i Małego w Warszawie. Teatr „Scala“, Cegielniana 18. 1 września r. b. „Jastrząb“, sztuka w 3 aktach. Wznowienie wspaniałej komedji francuskiej Croisseta. Sobota, 2 września „Kobieta, która zabiła“ w 5 akt. Garricka. Grana w Warszawie w Teatrze Polskim 54 razy z rzędu. Niedziela, 3 września „Baccarat“ w 3 akt. Bernszteina. Grana ostatnio w Warszawie w Teatrze Polskim 21 razy z rzędu. Bilety można nabyć w cukierni p. Komara od godz. 10—2 ppoł., w dniu przedstawienia w kasie teatralnej.

Komunikat.

Odwołanie.

Firma taniego obuwia „Błażejczyk i Gordon“ przy ul. Drewnowskiej № 31 egzystuje już 2 lata i cieszy się dobrym powodzeniem pod hasłem „Swój do swego“. Nie podszywała się i nie podszywa się pod związek szewców inwalidów przy ul. Piotrkowskiej № 183, ponieważ my mamy swoje warsztaty i sprowadzamy konkurencyjne obuwie, chociaż Michał Gordon jest właściwym inwalidą, ma książkę za № 1219, a nie reklamuje się jako związek inwalidów.

Z poważaniem

Błażejczyk i Gordon.

Największe w Łodzi
Kino „POPULARNE“
Konstantynowska 16.

Dziś nadzwyczajna premjera. **Wielka Sensacja.**
Serja IV i ostatnia.
Harry Peel w 5-cio aktowym dramacie sensacyjnym p. t. **„Tajemnica Cyrku Darfura“**
UWAGA. Razem z IV Serją będzie demonstrowane streszczenie pierwszych III Serji.

PAWEŁ KIN
UCZELNIA PRAKTYCZNEJ HANDLOWOŚCI
Karola 8. Gruntowne wykłady wszelkich przedmiotów handlowych. **Karola 8.**

Chrześcijański Dom ubiorów damskich
A. Cabanek
ul. Napiórkowskiego (Starozarzewska) № 49, filja Piotrkowska № 275,
ma własne pracownie.—Wykonywa zamówienia z własnego i powierzonego towaru. Gotowych sukien, bluzek, spódniczek i palt damskich jest wielki wybór po cenach najniższych w Łodzi!

Baczność! Taniej niż wszędzie, bo w prywatn. mieszkaniu.
Wszelkie wyroby futrzane,
oraz fokowe, karakułowe palta nabyć można
Piotrkowska 19 (w podwórzu) u **Zusmanka i Dawidowicza**
Przyjmowanie reperacji! Akuratna obsługa! 1078-25

Lecznica chorób zębów
Lekarza-dentysty H. PRUSS
145. Piotrkowska 145.
Dla klasy robotniczej.
Za plombowanie oraz wprawianie zębów opłata podług taksy.

Ważne dla Pań! Ceny konkurencyjne!
Niniejszym podaję do wiadomości Sz. Klijenteli, że po długoletniej praktyce jako krojczy i pracujący, firmy I. MOSZKOWICZA,
otworzyłem własny **zakład krawiecki**
podług mód francuskich, angielskich i wiedeńskich. Robota pierwszorzędna. Solidne wykonanie. Ul. Konstantynowska 3, front, II piętro.
H. BEK Specjalista na roboty futrzane.

Najsolidniej, po cenach przystępnych wykonuje wszelkie reperacje najprecyzyjniejszych zegarków, antyków oraz zegarów pokojowych, stróżowskich, automobilowych, wieżowych i t. d. we własnej pracowni
Jan Chmiel, Nawrot 4.
UWAGA! **obrączki** UWAGA!
Na życzenie reperacje wykonuje na czas pożądany; także posiadam na składzie zegary kontrolne. 1705

Restauracja „ŁODZIANKA“
właściciel FELIKS SERWAŃSKI
ul. Piotrkowska № 68.
Poleca obficie zaopatrzony bufet, doborowe trunki i kuchnię prowadzoną pod osobistym dozorem gospodarza.
Ceny przystępne!!! Ceny przystępne!!!

Szkoła Przygotowawcza Koedukacyjna
Heleny Cholewickiej
Piotrkowska 120
daje podstawy nauki i wychowania, przygotowuje starannie chłopców i dziewczynki do szkół średnich. Zapisy między 9—4. Egzaminy 29 sierpnia.

Pierwszorzędny Damski Zakład Krawiecki
M. ROZENCWAJG,
ul. Wschodnia 40,
Poleca na sezon jesienny i zimowy najnowsze żurnale. Przyjmuje kostjumy i palta; za kostjum 20.000 mk. za palto 15.000 mk. Specjalista na robotę futrzaną. Wykonywa solidnie. 2201—4

Wielka Wyprzedaż Obuwia!!!
damskiego, męskiego i dziecinnego najnowszych fasonów.
Spieszcie się gdyż obuwie drożeje!
Również posiadam na składzie duży wybór starych fasonów!
po znacznie zniżonych cenach.
J. Jakubiec, ul. Konstantynowska 26.

CZYTAJ!!!
Kursa francuskie i angielskie „Linguarum Schola“ (największe w Polsce zakłady typu Berlitza) rozpoczną się dnia 5-go września.
Kto chce dostać dobrze płatną posadę,
Kto chce poznać bogatą literaturę Zachodu,
Kto chce korzystać z obfitych wiadomości przemysłowych, handlowych i naukowych w dziennikach i tygodnikach zagranicznych,
Kto chce z łatwością i korzyścią podróżować po Zachodniej Europie,
Ten musi władać francuskim lub angielskim,
Ten powinien niezwłocznie zapisać się na kurs „Linguarum Schola“ przed rozpoczęciem wykładów.
Zapisy codziennie wieczorem od 5—8.
PIOTRKOWSKA 102, front. 2200—3

Kursy Handlowe Stowarzyszenia Handlowców Polskich
Cegielniana 70,
w lokalu Państwowej Szkoły Handlowej.
Zapisy kandydatów przyjmuje codziennie Kancelarja Kursów od g. 6—7 w.
Lekcje rozpoczną się 4 września o g. 6,30 w.
Kierownik Kursów
Dyrektor Państwowej Szkoły Handlowej
H. OSTROWSKI.

Na wypłatę ratami!
Każda rodzina może się zaopatrzyć we wszelką manufakturę i białe towary, wypłacając ratami
„WYGODA“, Konstantynowska 3.

DETAL — HURT
Biuro Komisowo-Handlowe
„FORTUNA“
Wólczańska 165, tel. 14-98.
ma do sprzedaży po najniższych cenach różną manufakturę na garnitury męskie, damskie, dziecinne, na palta welury. 2042—15
Biała bielizna męska i damska, rękawiczki męskie i damskie.

Edmund KADYNSKI
ul. Nawrot Nr. 20.
Poleca laski, parasole, podpinki, szpilki fantazyjne do włosów, grzebienie, papierośnice, krawaty z własnej pracowni. Wszelkie reparacje i krycie parasoli.

Obrączki ślubne
duży wybór, wszelkie fasony, gwarancja za złoto.
Zegary, zegarki, pierścionki, kolczyki—najtaniej kupić można:
Brzezińska 10, JAN PLACEK,
Przyjmuje się wszelkie reparacje w zakres zegarmistrzowstwa i jubilerstwa wchodzące.

Wygodnie! Na raty!
Wszelką garderobę męską i damską, obuwie, rozmaite towary łokciowe, bieliznę i t. d. nabyć można po cenach przystępnych tylko u firmy „OSZCZĘDNOŚĆ“, WÓLCZAŃSKA № 43, front, I-szo piętro. 2115—16

Tylko my zakupiliśmy
jesienne, zimowe towary przed podskoczeniem cen i z tego powodu dajemy najtaniej za gotówkę, i na raty. Wszelką garderobę męską, damską, oraz towary galanteryjne z własnego towaru, wykonywujemy starannie wszelkie obstalunki w przeciągu 4 dni we własnej pracowni.
Radzimy nie zwlekać i udać się tylko do **„WYGODA“, Piotrkowska 238.**

Parasole-Laski
po cenach fabrycznych na nadchodzący sezon poleca:
R. GUTTMANN, Łódź, Dzielna 9
przyjmuje wszelkie reparacje parasoli i pokrycia, również laski do reparacji — — — — Hurt i detal.

HELENÓW!
Codziennie od 6-ej p. p. przygrywa wyborowy kwartet. Bufet stale zaopatrzony w rozmaite zakąski i pierwszorzęd. trunki.
Na miejscu wyborowa kuchnia!!!

Najnowsze fasony paryskie i wiedeńskie z najlepszej skóry **OBUWIE**
poleca
A. Stelzner i J. Weber
141. Piotrkowska 141. 1929—15
Przyjmujemy zamówienia, jakoteż wszelkie roboty w zakres szewctwa wchodzące po cenach przystępnych.

Gimnazjum Filologiczne im. ks. Ign. Skórupki
w Łodzi, ul. ks. Skorupki (Placowa) 13.
Egzaminy wstępne rozpoczną się **we wtorek, dn. 29 sierpnia o godz. 12-ej w poł.** Podania przyjmuje kancelarja Gimnazjum od dnia 16 do 28 sierpnia codziennie prócz niedziel i świąt, od godz. 10-ej do 12-ej.
Uczniowie dawni oraz przyjęci przed wakacjami winni bezwarunkowo zgłosić się do zapisu do dnia 25 sierpnia.
Dyrektor: W. Davison.

Sprzedaż na raty
Wszelkiego rodzaju towarów włóknistych.
Przyjmujemy obstalunki na męskie garnitury. Roboty wykonywane pod kierownictwem pierwszorzędnych sił krawieckich
„POLRAT“, Wólczańska 43, prawa oficyna parter.

LUNA

Dziś! 1-sza serja niebywałego arcydzieła amerykańskiego w 5 serjach

TAJEMNICE DŻUNGLI

czyli **„Przygody pięknej Miss Hansen".**

W tym obrazie widz ujrzy autentyczne sceny z wyprawy na polowania, dzikie gąszcze lasów Afryki Południowej z ich mieszkańcami, dworskie salony, wielką wystawę i nadpodziw wzbudzającą odwagę artystów amerykańskich.

Codziennie o g. 3-ej p. p., w sobotę i niedzielę o g. 2 p. p. **Przedstawienie dla młodzieży** z tym samym programem.

WIEDZA!!!

Pomoce naukowe i szkolne (Sp. z ogr. odpowiedz.)

Łódź, Cegielniana 14.

Poleca na bieżący r. szkolny: **przyrządy fizyczne, szkło laboratoryjne, mapy i tablice, obrazy zwierząt i ptaków wypchanych, oraz wszelkie inne pomoce naukowe i szkolne.** 2184—6

ZAKŁAD STOLARSKI

został otwarty i podzielony na dział Budowlany i Meblowy pod kierownictwem zdolnego fachowca, byłego Majstra i Kierownika pierwszorzędnych Zakładów Stolarskich zagranicą. Zobowiązujemy się za roboty wykonane w naszym zakładzie udzielać gwarancji za solidne wykonanie następujących robót:

Roboty Meblowe:	Roboty budowlane:
Urządzenia pokojowe,	Drzwi i okna,
„ sklepowe,	Podłogi,
„ apteczne,	Obciąganie posadzek,
„ laboratoryjne,	Okna wystawowe,
Dekoracje,	Schody,
Reparacje,	Lamperje.
Odnowienia mebli	

KRZYZOWSKI i S-ka Napiórkowskiego 7. (Górny Rynek).

Potrzebni wykwalifikowani robotnicy

dla obsługi szarpaczy na wełnę.

Zgłaszać się między 10—12 do kantoru fabryki

A. Piaskowski i S-ka, Kątna 10.

Lecznica lekarzy specjalistów

ul. Piotrkowska 17 (drugie podwórze)

Przyjmuje chorych we wszystkich specjalnościach od godz. 9 do 8 po poł.

Operacje i opatrunki od umowy.

Cena za poradę 700 mk.

Krawiec męski

M. G. Kuźmiński, Zawadzka № 15

przyjmuje wszelkie roboty z własnych i powierzonych materjałów!!! **Roboty futrzane!!!** 2197—5

Ważne dla Pań!

Po długoletniej praktyce w pierwszorzędnych warsztatach, komunikuje uprzejmie, że otworzyłem sobie pracownię okryć damskich: kostjumy, palta, roboty futrzane, oraz do sprzedania po cenach przystępnych futrzane palta.

M. KARPIŃSKI, Cegielniana 49, parter.

Daję na raty!!

wszelką garderobę damską i męską gotowe i na obstalunek. 1828—5

PRACOWNIA

A. BERGER, ul. Południowa № 6, prawa oficyna.

Skrzypce, Gitary, Mandoliny, Instrumenty dęte oraz gramofony reperuje najlepiej i najtaniej

ALFRED LESSIG, Nawrot № 22.

Największe specjalne warsztaty dla instrumentów dętych. Oprawianie smyczków najlepszym angielskim włosem.

Lekarz dentysta

A. Struński

POWRÓCIŁ

Cegielniana № 26.

Przyjmuje od 10—1 pp. 3—7 pp. niedziela 10—12 pp.

Dr. J. SZREIBER

Choroby chirurgiczne.

SIENKIEWICZA 9.

Przyjmuje od 5—7 pp.

Dr. Różaner

Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.

Przyjmuje od 9—1 i 4—7; dla pań od 7—8.

Dzielna 9.

Dr. Zygmunt Ługowski

Choroby kobiece i akuszerja

ul. Konstantynowska 31

przyjmuje od 5—7 p. p.

Dr. med.

Artur Banasz

MONIUSZKI № 11

przyjmuje od 5 i pół — 7 p. p. Niedziela od 10—12

Urolog

choroby nerek, pęcherza i dróg moczopłciowych.

Dr. med. LEYBERG

Krótka 5, tel. 773

powrócił.

Chor. skórn., wener. i dróg moczopłciowych.

Godz. przyjęć: 12—2 i 5—7.

Dr. W. Łagunowski

Choroby skórne i weneryczne.

Przyjmuje od 12 do 2 po poł i od 5 do 8 wiecz.

Gdańska (Długa) 42.

Dr. E. SONENBERG

Powrócił.

Choroby skórne, dróg moczowych i weneryczne

ZIELONA 8 (12—1 i 4—8).

Dr. med.

Józef SZWAJCER

akuszerja i chor. kobiece.

POMORSKA 7.

Przyjmuje od 3 do 5 po poł.

Dr. med.

Edmund EKKERT

ul. Kilińskiego 137 przy Głównej.

Choroby skórne i weneryczne.

Przyjmuje od 5—8 p. p.

Dr. Feliks Skusiewicz

ul. Andrzeja 11.

Choroby skórne i weneryczne.

Godz. przyjęć od g. 9—11 rano i od 5—7 i pół po poł. Panie od 4—5 po poł.

LABORATORJUM

Magistra

N. Szaca

Łódź, Piotrkowska № 37.

ANALIZY:

lekarskie, moczu, plwociny i t. d. chemiczno-techniczne, wody, mydła i t. d.

Dr. Dutkiewicz

Ordynator Szpitala Miejskiego dla chorób skórnych i wenerycznych.

Piotrkowska 50.

Przyjmuje: od 9—11 i od 4—7

Dr. med. BRAUN

Specjalista

Chorób wenerycznych, skórnych, moczopłciowych.

Przyjm. 10—1, 5—8, panie 4—5

Południowa 23.

Dr. L. PRYBULSKI

POWRÓCIŁ

Specjalista

Chorób skórnych, włosów, wenerycznych, moczopłciowych, leczenie światłem (lampa kwarcowa)

od 9—2 i 5—8 od 4—5 dla Pań

ZAWADZKA № 1.

Dr. CHYLEWSKI

Główna 51, róg ul. Kilińskiego

Choroby kobiet i akuszerja

Przyjmuje od 9—10 i 5—7.

Dr. SZUMACHER

choroby skórne i weneryczne

Godz. przyj.: 5—7, w niedz. święta od 11—1 po poł.

BENEDYKTA № 1.

Lekarz dentysta

F. Frydlenderówna

POWRÓCIŁA

Konstantynowska 7,

przyjmuje 10—1—3—6 p. p.

Lekarz Dentysta

E. Morgensternówna

WRÓCIŁA

Kilińskiego Nr. 47.

Dr. J. Sołowiejczyk

Choroby skórne i weneryczne

POWRÓCIŁ

ul. Pańska Nr. 4,

róg Konstantynowskiej

od 9 do 12 i od 4 do 7.

Lekarz dentysta

E. SZACKA

POWRÓCIŁA

N.-Cegielniana 24.

Przyjmuje 10 — 1 p. p. od 3 — 6 p. p.

Najtańsze źródło!

Wielki wybór damskiej i dziecinnej konfekcji, jak również damskiej i dziecinnej bielizny.

M. Goldsztajn, Łódź, Konstantynowska 8.

Na wypłatę

firanki, obrusy, ręczniki, płótna, towary damskie i męskie

CH. MARKOWICZ i S-ka

Piotrkowska 37, w podwórzu.

TANIO!

tylko u mnie skład (pod firmą)

„NAJTAŃSZE ŹRÓDŁO"

bo w pryw. mieszk.

Dzielna № 36

Płótna białe	Sukna
Płótna kolor.	Korty
na Wsypy	Welury
na Pościel	Szewioty
Cajgi	Barchany
Chustki sim.	Flanele.

Uwaga: Handlującym ceny fabryczne.

Najtaniej!!!

Kupić i najlepiej sprzedać można obrączki ślubne, złote pierścionki, zegarki, oraz garderobę męską w sklepie komisowym

W. RUTKOWSKIEGO, Główna 33.

Meble!!!

różne sprzedaję, firma J. Piechota solidnej roboty. Prosimy o zwrócenie baczności uwagi, że drugie piętra niema nic wspólnego z pierwszem piętrem. SIENKIEWICZA 58. oficyna, drugie wejście drugie piętro, mieszk. 28.

Pracownia gorsetów

N. KĘDZIERSKIEJ

ul. Piotrkowska 132

II-gie piętro, front

przyjmuje wszelkie obstalunki w zakres gorseciarstwa wchodzące!!

Uwaga: na II-gie piętro.

Robotnicy!

Taniej niż na Piotrkowskiej, w tej samej cenie jak na Starówce, poleca gotowe ubrania nowe i używane polski sklep ubrań **E. KEMPNY, ul. Nawrot 41,** róg Kilińskiego.

Meble sprzedaje:

sypialnie, stołowe, urządzenia kuchenne, szafy, łóżka, krzesła wiedeńskie oraz wszystko co wchodzi w zakres meblarskostolarski. 1673

Ceny konkurencyjne!

W. PRZEŹDZIECKI

Piotrkowska № 108.

Tkalnia sztuczna

Tkania różnej formy cerujemy nie do poznania jak w męskim, damskim i wojskowym ubiorze, jak we wszelkich towarach, dywanach, swetrach i firankach

PIOTRKOWSKA № 117.

Płacę 30% drożej

kupuję

brylanty, złoto, srebro, perły, dyamenty, różne zegarki, zęby stare i futra

Konstantynowska № 7

Z. MILICH,

prawa oficyna I piętro

Kupuję

i płacę najlepiej za brylanty, złoto, perły, zęby sztuczne, dywany i futra

H. WARSZAWSKI

Piotrkowska 9.

---

ogłoszenia drobne

Baranowski Jan zagubił dowód zwolnienia z wojska, wydany przez P. K. U. w Łodzi. 2225—1

Buchalterji gruntownie i w krótkim czasie nauczyć się można u Teodora Grossmana, Sienkiewicza 30.

Fridman Natalja zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 2229—1

Klnitz Jan zagubił kartę zwolnienia z wojska, wydaną przez P. K. U. Łódź okolica wraz z dowodem osobistym, wydanym przez gm. Rzew. 2225—1

Miller Franciszek zagubił dowód osobisty, wydany w Łodzi. 2231—1

Moszczyński Władysław zagubił kartę powołania, wydaną przez P. K. U. w Tomaszowie Rawskim. 2206—1

Małek Zofja zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi.

Nauczyciel łaciny i niemieckiego i nauczycielka polskiego, francuskiego, matematyki i muzyki poszukują pracy. Można biurowej i na wyjazd. Łódź—Kaliska, Kobyliński. Tel. 17. 2230—1

Poszukuje się stancji dla 3-ch uczni z prowincji. Oferty pod „Prowincja". 2217—1

Potrzebny chłopiec do rozwożenia towarów, Sienkiewicza 34, m. 46. 2194—3

Potrzebny chłopiec do praktyki. Trpicer, Nawrot 8. 2218—1

Rogaczewski Józef zagubił dowód osobisty, wydany przez Urząd Gminy Wigielzów, pow. Łaski. 2205—1

Stolarzy zdolnych przyjmę Stolarnia, Napiórkowskiego 7, Górny Rynek. 2236—1

Sprzedam maszynę pończoszniczą z dwoma cylindrami na 100 i 86 w dobrym stanie, ul. Płocka 25 m. 8. 2232—1

Warchołowi Henrykowi skradziono portfel—zawierający dokument wojskowy, wydany przez P. K. U. w Tomaszowie, oraz dowód osobisty z Francji, wydany przez konsulat w Strasburgu. 2226—1

Wojciechowiczowi Bazylemu synowi Jakuba skradziono paszport, wydany przez zarząd telefonów Łódzkich w 1916 roku.

Zaginął portfel z polskim dowodem osobistym, świadectwo nominacyjne i wiele innych dokumentów, wydanych na imię Feliksa Patrycy. 2220—1

Wyd. [illegible] Wojewódzki N.P.R. w Łodzi. Tłoczono w drukarni „Praca" Przejazd 8. Redaktor odpowiedzialny PAWEŁ URBANIAK